

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

DEDDFWRIAETH, DOGFENNU

Rheolau Ymddygiad Proffesiynol ar gyfer Cymeradwywyr Cofrestredig Rheolaeth Adeiladu (Cymru) 2024 fersiwn 2

Mae'r Rheolau Ymddygiad Proffesiynol yn nodi'r egwyddorion a'r safonau o ran arferion proffesiynol, moeseg ac ymddygiadau y disgwylir i gymeradwywyr cofrestredig rheolaeth adeiladu eu bodloni.

Cyhoeddwyd gyntaf: 3 Tachwedd 2023

Diweddarwyd ddiwethaf: 5 Awst 2024

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/rheolau-ymddygiad-proffesiynol-ar-gyfer-cymeradwywyr-cofrestredig-rheolaeth-adeiladu-cymru-2024> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Cynnwys

Rhagymadrodd

Yr egwyddorion

Y safonau

Atodiad 1: rhwymedigaethau tuag at yr awdurdod rheoleiddio o dan y Rheolau Ymddygiad Proffesiynol hyn

Atodiad 2: darparu gwybodaeth i geisyddion neu asiantau

Atodiad 3: amodau cofrestru

Atodiad 4: gweithredu o fewn cwrdd eich cofrestriad

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/rheolau-ymddygiad-proffesiynol-ar-gyfer-cymeradwywyr-cofrestredig-rheolaeth-adeiladu-cymru-2024> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfrain](#).

Rhagymadrodd

Mae'r Rheolau Ymddygiad Proffesiynol hyn ar gyfer Cymeradwywyr Cofrestredig Rheolaeth Adeiladu sydd wedi'u cofrestru yng Nghymru. Mae Gweinidogion Cymru wedi'u penodi'n awdurdod rheoleiddio ar gyfer Cymeradwywyr o'r fath gan adran 58A o Ddeddf Adeiladu 1984 (y Ddeddf). Mae'r Rheolau Ymddygiad Proffesiynol wedi'u paratoi ac wedi'u cyhoeddi yn unol ag adran 58R o'r Ddeddf.

Mae'r Rheolau Ymddygiad Proffesiynol yn nodi'r safonau a'r arferion ymddygiad proffesiynol a ddisgwylir gan Gymeradwywyr Cofrestredig Rheolaeth Adeiladu. Maent yn ei gwneud yn ofynnol i Gymeradwywyr gynnal egwyddorion proffesiynol a moesegol craidd (yr Egwyddorion) a chydymffurfio â gofynion mewn perthynas ag arferion ac ymddygiadau proffesiynol (y Safonau).

Mae'r Rheolau Ymddygiad Proffesiynol yn cymryd eu lle wrth wraidd y proffesiwn rheolaeth adeiladu a reoleiddir – sef proffesiwn sy'n ei gwneud yn ofynnol i chi (y Cymeradwywr Cofrestredig Rheolaeth Adeiladu) arddel cyfrifoldeb ac atebolrwydd unigol dros benderfyniadau, gweithredoedd ac ymddygiad eich sefydliad. Ar y cyd â hyn, mae Fframwaith Cymhwysedd Arolygwyr Adeiladu (Cymru) wedi'i ddatblygu i nodi safonau cymhwysedd Arolygwyr Cofrestredig Adeiladu.

Mae'r Rheolau Ymddygiad Proffesiynol yn gymwys i waith sy'n cael ei gyflawni gan Gymeradwywyr Cofrestredig Rheolaeth Adeiladu. Mae'r Rheolau Ymddygiad Proffesiynol yn mabwysiadu'r diffiniadau a geir yn y Ddeddf, gan gynnwys:

- Awdurdod rheoleiddio yn adran 58A
- Cymeradwywr Cofrestredig Rheolaeth Adeiladu yn adran 58N
- Arolygydd Cofrestredig Adeiladu yn adran 58B
- gweithgareddau cyfyngedig a swyddogaethau cyfyngedig yn adran 54B

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/rheolau-ymddygiad-proffesiynol-ar-gyfer-cymeradwywyr-cofrestredig-rheolaeth-adeiladu-cymru-2024> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Mae'r Egwyddorion yn nodi'r gofynion proffesiynol a moesegol craidd y mae'n rhaid i Gymeradwywyr Cofrestredig Rheolaeth Adeiladu eu cynnal. Mae'r Safonau yn ategu'r Egwyddorion, gan nodi gofynion ynglŷn ag arferion ac ymddygiadau proffesiynol yr ydym yn disgwyl i Gymeradwywyr Cofrestredig Rheolaeth Adeiladu eu bodloni. Dylai Cymeradwywyr Cofrestredig Rheolaeth Adeiladu ddefnyddio canllawiau ac arfer ei farn broffesiynol wrth gymryd camau i sicrhau ei fod yn cydymffurfio â holl ofynion y Rheolau Ymddygiad Proffesiynol.

Gall torri'r Rheolau Ymddygiad Proffesiynol arwain at achos disgyblu, gan gynnwys canslo'ch cofrestriad.

Mae'n hanfodol eich bod yn darllen y Rheolau Ymddygiad Proffesiynol yn llawn a'ch bod yn deall y Safonau a'r Egwyddorion y mae'n rhaid ichi gydymffurfio â nhw. Caiff yr awdurdod rheoleiddio ddiwygio'r Rheolau Ymddygiad Proffesiynol a chyhoeddi'r diwygiadau hynny unrhyw bryd.

Pan gyfeirir at unrhyw un neu ragor o'r dogfennau a ganlyn, dylech gyfeirio at y fersiwn ddiweddaraf sydd wedi'i chyhoeddi ar wefan Llywodraeth Cymru:

- [Fframwaith Cymhwysedd Arolygwyr Adeiladu](#)
- [Y Cod Ymddygiad ar gyfer Arolygwyr Cofrestredig Adeiladu](#)
- [Rheolau Safonau Gweithredol](#)
- [Trefniadau Monitro Rheolau Safonau Gweithredol](#)

Yr egwyddorion

Rhaid i Gymeradwywyr Cofrestredig Rheolaeth Adeiladu:

1. Gweithredu'n onest
2. Gweithredu gydag uniondeb
3. Cynnal cymhwysedd proffesiynol

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/rheolau-ymddygiad-proffesiynol-ar-gyfer-cymeradwywyr-cofrestredig-rheolaeth-adeiladu-cymru-2024> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

4. Darparu gwasanaethau â sgiliau a gofal proffesiynol
5. Cynnal ymddiriedaeth a hyder y cyhoedd yn y ddarpariaeth gwasanaethau ac yn y proffesiwn
6. Trin pawb yn deg a gweithredu yn unol â'ch rhwymedigaethau cyfreithiol

Y safonau

1. Cydymffurfio â'ch rhwymedigaethau cyfreithiol, rheoleiddiol a phroffesiynol

1.1 Rhaid ichi gydymffurfio â'r holl ofynion cyfreithiol a rheoleiddiol perthnasol:

- wrth gyflawni gwaith
- sy'n ymwneud â gorfodi cydymffurfedd sy'n gysylltiedig â swyddogaethau cyfyngedig, ac
- sy'n gymwys i gyflawni'ch gweithgareddau busnes, er enghraifft atal gwyngalchu arian, atal llwgrwobrwyo a llygredigaeth, diogelu data, a Deddf Cydraddoldeb 2010

1.2 Rhaid ichi gydymffurfio â'ch rhwymedigaethau tuag at yr awdurdod rheoleiddio o dan y Rheolau Ymddygiad Proffesiynol, gan gynnwys y rhai a nodir yn yr Atodiadau ac unrhyw rwymedigaethau tuag at reoleiddwyr eraill, awdurdodau lleol neu gyrff proffesiynol.

1.3 Rhaid ichi gydymffurfio â rheoliadau adeiladu, a chanllawiau statudol a gyhoeddir gan yr awdurdod rheoleiddio, ac ystyried arferion da lle bo'n briodol.

1.4 Rhaid ichi gadw annibyniaeth a didueddrwydd proffesiynol wrth gyflawni gweithgareddau gwaith.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/rheolau-ymddygiad-proffesiynol-ar-gyfer-cymeradwywyr-cofrestredig-rheolaeth-adeiladu-cymru-2024> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

1.5 Ni chaniateir ichi weithredu mewn modd sy'n debygol o ddwyn anfri ar y proffesiwn rheolaeth adeiladu.

1.6 Rhaid ichi gymryd camau priodol i sicrhau bod gwaith a wneir gan bob unigolyn sy'n gweithio drosoch neu sy'n ymgymryd â gwaith ar eich rhan yn cydymffurfio â gofynion cyfreithiol a rheoleiddiol perthnasol.

1.7 Pan gewch chi wybod bod Deddf Adeiladu 1984 neu ddeddfwriaeth gysylltiedig megis Deddf Diogelwch Adeiladu 2022, Rheoliadau Adeiladu 2010, wedi'u torri, rhaid ichi ddefnyddio'r pwerau rheoleiddiol sydd ar gael ichi i sicrhau cydymffurfedd. Os na allwch sicrhau cydymffurfedd o fewn amserlen resymol, rhaid ichi roi gwybod am waith nad yw'n cydymffurfio i'r awdurdod lleol perthnasol.

1.8 Rhaid ichi sicrhau bod y termau 'cymeradwywr cofrestredig rheolaeth adeiladu' ac 'arolygydd cofrestredig adeiladu' yn cael eu defnyddio'n gywir.

1.9 Rhaid ichi sicrhau bod y term 'cymeradwywr cofrestredig rheolaeth adeiladu' yn cydymffurfio â thelerau'ch cofrestriad.

2. Gofynion busnes

Ymdrin â rhwymedigaethau proffesiynol

2.1 Dim ond gwaith y mae gennych chi ac unrhyw bersonau sy'n gwneud gwaith ar eich rhan yswiriant addas ar ei gyfer y cewch chi ei wneud.

2.2 Rhaid ichi gydymffurfio'n llawn â gofynion eich yswiriant.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/rheolau-ymddygiad-proffesiynol-ar-gyfer-cymeradwywyr-cofrestredig-rheolaeth-adeiladu-cymru-2024> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Priodoldeb ariannol

2.3 Rhaid ichi sicrhau bod cyllid proffesiynol yn cael ei reoli mewn modd cyfrifol.

2.4 Rhaid ichi sicrhau bod gennych chi reolaethau cyfrifyddu priodol.

2.5 Rhaid ichi gael gweithdrefnau priodol ar waith i sicrhau bod rheolaethau cyfrifyddu yn cael eu dilyn.

2.6 Ni chaniateir ichi hwyluso troseddau ariannol, gan gynnwys gwyngalchu arian, ariannu terfysgaeth, llwgrwobrwyo a llygredigaeth neu efadu treth.

2.7 Rhaid ichi sicrhau bod gennych brosesau priodol ar waith i atal hwyluso troseddau ariannol.

2.8 Ni chaniateir ichi bennu prisiau penodol na chymryd rhan mewn arferion gwrth- gystadleuol.

2.9 Rhaid ichi sicrhau bod eich costau proffesiynol yn deg a chymesur.

Polisiau a gweithdrefnau ysgrifenedig

2.10 Rhaid ichi gael polisiau a gweithdrefnau ysgrifenedig clir a hygyrch ynglŷn â'r canlynol:

- gwrthdaro buddiannau
- iechyd, diogelwch a lles
- atal gwyngalchu arian, ariannu terfysgaeth, atal llwgrwobrwyo a llygredigaeth
- diogelu data
- chwythu'r chwiban
- trin cwynion

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/rheolau-ymddygiad-proffesiynol-ar-gyfer-cymeradwywyr-cofrestredig-rheolaeth-adeiladu-cymru-2024> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

- dysgu a datblygu
- ymddygiad staff
- cydraddoldeb/tegwch, amrywiaeth a chynhwysiant

2.11 Rhaid ichi sicrhau bod yr holl bolisiau a gweithdrefnau yn gyfredol, gan adlewyrchu gofynion a chanllawiau'r ddeddfwriaeth gyfredol.

2.12 Rhaid ichi sicrhau bod polisiau a gweithdrefnau perthnasol yn cael eu darparu i bersonau sy'n ymgymryd â gwaith ar eich rhan.

2.13 Rhaid ichi gael prosesau clir a hygyrch sy'n galluogi personau i godi pryderon o dan y polisiau hynny y cyfeirir atynt yn 2.10.

2.14 Rhaid ichi sicrhau bod gennych chi brosesau a gweithdrefnau ar waith i reoli unrhyw bryderon y cyfeirir atynt yn 2.10 yn briodol a'u datrys yn brydlon.

Gwrthdaro buddiannau

2.15 Rhaid ichi gael prosesau ar waith i nodi ac i gofnodi gwrthdaro buddiannau gwirioneddol a gwrthdaro buddiannau posibl, a hynny cyn cychwyn gweithgaredd gwaith ac yn ystod gweithgaredd gwaith.

2.16 Ni chaniateir ichi gytuno i wneud gwaith, na pharhau i wneud gwaith, pan fo gwrthdaro buddiannau wedi'i nodi a heb ei ddatrys.

2.17 Pan fo gwrthdaro buddiannau wedi'i nodi, rhaid ichi hysbysu'r ceisydd neu'r asiant a datrys neu gael gwared ar y gwrthdaro. Oni ellir datrys y gwrthdaro, rhaid ichi roi'r gorau i weithredu.

2.18 Rhaid ichi gyhoeddi'ch polisi ar wrthdaro buddiannau a sicrhau ei fod ar gael i'r cyhoedd.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/rheolau-ymddygiad-proffesiynol-ar-gyfer-cymeradwywyr-cofrestredig-rheolaeth-adeiladu-cymru-2024> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Defnyddio technoleg a rheoli data

2.19 Rhaid ichi gymryd camau i nodi a lliniaru unrhyw risgiau mewn perthynas â defnyddio technoleg berthnasol i helpu i gyflawni'ch gwaith.

2.20 Yn ychwanegol at gydymffurfio â gofynion diogelu data, rhaid ichi gymryd camau i sicrhau bod data masnachol yn cael ei storio'n briodol.

Chwythu'r chwiban

2.21 Rhaid ichi gyhoeddi polisi 'codwch eich llais' neu bolisi chwythu'r chwiban sydd:

- yn galluogi gweithwyr i godi pryderon yn gyfrinachol
- yn hygyrch
- yn amlwg yn cael ei gefnogi ar frig y sefydliad
- yn cael ei hybu'n weithredol o fewn eich sefydliad

2.22 Ni chaniateir ichi weithredu mewn ffordd sy'n atal chwythu'r chwiban neu'n annog rhywun i beidio â chwythu'r chwiban.

2.23 Rhaid ichi sicrhau eich bod yn gweithredu prosesau a gweithdrefnau effeithiol i reoli a datrys pryderon a godir o dan y polisi chwythu'r chwiban.

2.24 Rhaid ichi roi ystyriaeth deg i bryderon chwythu'r chwiban sy'n dod i law a chadw cofnodion am o leiaf 15 mlynedd o ddyddiad yr adroddiad.

Trin cwynion

2.25 Rhaid ichi gyhoeddi'ch polisi ar drin cwynion a sicrhau ei fod ar gael yn hwylus i unrhyw bersonau y mae arnyn nhw angen dilys i weld polisïau o'r fath.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/rheolau-yydddygiad-proffesiynol-ar-gyfer-cymeradwywyr-cofrestredig-rheolaeth-adeiladu-cymru-2024> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

2.26 Rhaid ichi sicrhau eich bod yn rhoi prosesau a gweithdrefnau effeithiol ar waith i reoli a datrys cwynion yn brydlon.

2.27 Rhaid ichi roi mesurau ar waith i fonitro effeithiolrwydd eich gweithdrefn trin cwynion.

Diwylliant, ymddygiad staff ac ymddygiad personau sy'n ymgymryd â gwaith ar eich rhan

2.28 Rhaid ichi roi prosesau a gweithdrefnau disgyblu priodol ar waith i fynd i'r afael yn effeithiol â phryderon mewn perthynas ag ymddygiad staff.

2.29 Rhaid ichi roi prosesau a gweithdrefnau priodol ar waith i fynd i'r afael yn effeithiol â phryderon a godir mewn perthynas ag ymddygiad personau sy'n ymgymryd â gwaith ar eich rhan.

2.30 Rhaid ichi ddarparu gwybodaeth briodol i bobl sy'n ymgymryd â gwaith ar eich rhan ar sut i roi gwybod am unrhyw bryderon ynghylch caethwasiaeth fodern, cam-drin llafur neu arferion llafur camdriniol.

2.31 Dylech gymryd camau i gefnogi diwylliant cynhwysol.

Dysgu a datblygu

2.32 Yn ychwanegol at y darpariaethau a geir yn Safon 3, rhaid ichi sicrhau bod pob cyflogai yn cael gweithgareddau datblygiad proffesiynol parhaus rheolaidd a chyfredol ar y canlynol:

- gofynion diogelu data
- atal gwyngalchu arian, ariannu terfysgaeth, atal llwgrwobrwyo a llygredigaeth
- cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/rheolau-ymddygiad-proffesiynol-ar-gyfer-cymeradwywyr-cofrestredig-rheolaeth-adeiladu-cymru-2024> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

- Fframwaith Cymhwysedd Arolygwyr Adeiladu (Cymru)

3. Cymhwysedd proffesiynol a datblygiad proffesiynol parhaus

3.1 Yn ddarostyngedig i Safon 3.5 isod, dim ond gwaith yr ydych chi (a chyflogeion perthnasol) wedi cofrestru ar ei gyfer ac y mae gennych y cymhwysedd angenrheidiol ar ei gyfer y cewch chi ei wneud, oni bai eich bod yn ei wneud o dan oruchwyliaeth.

3.2 Yn ddarostyngedig i Safon 3.5 isod, rhaid ichi sicrhau bod unrhyw berson sy'n ymgymryd â gwaith ar eich rhan wedi'i gofrestru a bod ganddo'r cymhwysedd angenrheidiol.

3.3 Rhaid i chi sicrhau bod gan unrhyw berson sy'n ymgymryd â gwaith ar eich rhan mewn rôl reoli dechnegol, neu'n goruchwyllo gwaith technegol pobl eraill, â'r cymhwysedd a'r cofrestriad angenrheidiol i wneud hynny.

3.4 Rhaid ichi sicrhau bod unrhyw bersonau sy'n ymgymryd â gwaith ar eich rhan sydd wrthi'n datblygu eu cymhwysedd rheolaeth adeiladu, o dan oruchwyliaeth Arolygydd Cofrestredig Adeiladu sydd wedi'i gofrestru ac sydd â'r cymhwysedd priodol.

3.5 Rhaid ichi gymryd camau i sicrhau bod cyflogeion sy'n ymgymryd â gwaith (gan gynnwys y rhai o dan raglen oruchwyliaeth) yn cynnal eu cymhwysedd ac yn cydymffurfio ag unrhyw ganllawiau datblygiad proffesiynol parhaus a ddyroddir gan yr awdurdod rheoleiddio.

3.6 Yn unol â Safon 3.5, rhaid ichi sicrhau bod cyflogeion sy'n ymgymryd â gwaith, a phersonau sy'n ymgymryd â gwaith ar eich rhan, yn cael y canlynol:

- hyfforddiant a chanllawiau perthnasol a chyfredol

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/rheolau-yommygiad-proffesiynol-ar-gyfer-cymeradwywyr-cofrestredig-rheolaeth-adeiladu-cymru-2024> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

- goruchwyliaeth a chyngor
- rhaglen strwythuredig o ddysgu a datblygu gan gynnwys canllawiau ar ddatblygiad proffesiynol parhaus a ddyroddir gan yr awdurdod rheoleiddio
- digon o amser i fyfrio'n ffurfiol ar eu hanghenion datblygu a digon o amser i gofnodi'r canfyddiadau a'r camau arfaethedig i ateb yr anghenion hyn yn unol â'r canllawiau datblygiad proffesiynol parhaus

3.7 Rhaid ichi fonitro effeithiolrwydd y prosesau a'r gweithdrefnau mewn perthynas â dysgu a datblygu, cymhwysedd a datblygiad proffesiynol parhaus, gan gynnwys cyfraddau cyfranogi.

3.8 Rhaid ichi gael prosesau ar waith sy'n sicrhau bod cofnodion dysgu a datblygu, cymhwysedd a gweithgareddau datblygiad proffesiynol parhaus yn cael eu cadw am 15 mlynedd. Dylech sicrhau bod cofnodion o'r fath yn cael eu defnyddio i gefnogi cyn-gyflogai i ddangos cymhwysedd.

3.9 Rhaid ichi gymryd camau i sicrhau bod y personau sy'n ymgymryd â gwaith ar eich rhan yn cynnal eu cymhwysedd ac yn cydymffurfio â chanllawiau datblygiad proffesiynol parhaus a ddyroddir gan yr awdurdod rheoleiddio.

3.10 Rhaid ichi sicrhau bod systemau ar waith i alluogi cyflogeion (a phersonau sy'n ymgymryd â gwaith ar eich rhan, pan fo'n berthnasol) i adnewyddu eu gwybodaeth am y polisïau a ganlyn ar adegau priodol:

- gwrthdaro buddiannau
- trefniadau yswiriant/atebolrwydd proffesiynol
- trin cwynion
- iechyd, diogelwch a lles
- atal gwyngalchu arian, ariannu terfysgaeth, atal llwgrwobrwyo, a llygredigaeth
- diogelu data
- chwythu'r chwiban
- ymddygiad staff

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/rheolau-ymddygiad-proffesiynol-ar-gyfer-cymeradwywyr-cofrestredig-rheolaeth-adeiladu-cymru-2024> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

- cydraddoldeb/tegwch, amrywiaeth a chynhwysiant

4. Safon gwasanaeth

4.1 Wrth wneud eich gwaith, rhaid ichi weithredu:

- yn deg ac yn wrthrychol
- yn ddiwyd
- yn gydwbybodol
- er lles pennaf y cyhoedd wrth ddelio ag unigolion, proffesiynau eraill, neu'r proffesiwn rheolaeth adeiladu

4.2 Wrth wneud eich gwaith, rhaid ichi:

- roi trefniadau llywodraethu effeithiol ar waith
- bod yn atebol am eich penderfyniadau
- bod yn atebol am y dyletswyddau a'r tasgau rydych chi'n eu dirprwyo i bersonau yn eich sefydliad neu bersonau sydd wedi'u contractio gan eich sefydliad sydd wedi'u cynnwys mewn trefniadau llywodraethu
- bod yn atebol am waith a gyflawnir ar eich rhan

4.3 Rhaid ichi sicrhau bod mesurau priodol ar waith i reoli gweithgareddau gwaith, sicrhau eu hansawdd a'u goruchwyllo.

4.4 Rhaid ichi sicrhau bod pobl sy'n gwneud gwaith ar eich rhan yn deall:

- y rolau sydd wedi'u dyrannu iddynt
- eu cyfrifoldebau
- unrhyw gyfyngiadau neu amodau sy'n gymwys iddynt; a
- bod yn rhaid iddynt roi gwybod ichi am unrhyw newidiadau i'r cyfyngiadau a'r amodau a allai fod yn gymwys iddynt

4.5 Rhaid ichi sicrhau nad yw cyngor neu benderfyniadau proffesiynol yn cael

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/rheolau-ymddygiad-proffesiynol-ar-gyfer-cymeradwywyr-cofrestredig-rheolaeth-adeiladu-cymru-2024> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

eu dylanwadu gan hunanfuddiannau, rhagfarn, tuedd, neu agenda bersonol.

4.6 Ni chaniateir ichi gytuno i ymgymryd â gwaith nad oes gennych y cymhwysedd sefydliadol, yr amser a/neu'r adnoddau i'w gwblhau.

5. Ymwneud â cheisyddion neu asiantau

5.1 Rhaid ichi gadarnhau hunaniaeth eich ceisydd neu'ch asiant a sicrhau eich bod yn cofnodi'r gwasanaethau y gofynnir amdanynt ac yn esbonio'r gwasanaethau y gallwch eu darparu.

5.2 Rhaid ichi gadarnhau a datgan unrhyw gyfyngiadau ac amodau sy'n gymwys i'ch cofrestriad fel Cymeradwywr Cofrestredig Rheolaeth Adeiladu.

5.3 Ni chaniateir ichi wneud unrhyw waith nes y bydd y ceisydd neu'r asiant wedi cael y llythyr telerau ymrwymo, ac wedi cytuno mewn ysgrifen i'r darpariaethau yn y llythyr hwnnw, yn unol â'r manylion yn Atodiad 2.

5.4 Rhaid ichi hysbysu'r ceisydd neu'r asiant os oes unrhyw newidiadau yn y telerau mewn perthynas â'i waith. Mae hyn yn cynnwys amcangyfrifon o gost neu amser pan gewch chi wybod am unrhyw newidiadau.

5.5 Rhaid ichi fod yn glir a thryloyw yn eich polisïau a'ch gweithdrefnau ac yn yr eglurhad ar y polisïau a'r gweithdrefnau hynny ac o ran sut y gwneir eich gwaith. Mae hyn yn golygu bod rhaid ichi gofnodi ac egluro:

- sut mae'ch penderfyniadau wedi'u gwneud
- sut y gallant gael eu herio
- y broses a ddefnyddir i ddatrys problemau

5.6 Rhaid ichi drin gwybodaeth sy'n dod i law oddi wrth y ceisydd neu'r asiant yn gyfrinachol a pheidio â'i datgelu oni bai bod un neu ragor o'r canlynol yn gymwys:

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/rheolau-ymddygiad-proffesiynol-ar-gyfer-cymeradwywyr-cofrestredig-rheolaeth-adeiladu-cymru-2024> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

- a) wrth erlyn neu amddiffyn achos cyfreithiol
- b) gyda chaniatâd ysgrifenedig penodol y ceisydd
- c) pan fo hynny'n ofynnol neu'n cael ei awdurdodi yn ôl y gyfraith
- d) er mwyn rhoi gwybod am drosedd neu roi gwybod bod y rheoliadau rheolaeth adeiladu wedi'u torri.

5.7 Rhaid ichi roi gwybod i'r ceisydd neu'r asiant y gall fod angen ichi ddatgelu gwybodaeth i'r awdurdod rheoleiddio, awdurdodau lleol a rheoleiddwyr eraill.

5.8 Yn ddarostyngedig i'r hawl i gadw taliad sydd yn yr arfaeth, rhaid ichi roi'r holl wybodaeth berthnasol a chopi o'i ffeil i'r ceisydd ar gais. Nid yw'r Safon hon yn gofyn i unrhyw wybodaeth gael ei datgelu na chaniateir iddi gael ei datgelu'n gyfreithlon.

5.9 Rhaid ichi gofnodi a chadw:

- yr holl dystiolaeth
- yr holl gyfarwyddiadau
- yr holl gyngor
- yr holl ddyfarniadau a phenderfyniadau proffesiynol

ynglŷn â'r gweithgareddau gwaith a gyflawnwyd am 15 mlynedd o ddyddiad y cyfarwyddiadau neu yn unol â'ch polisiau yswiriant, p'un bynnag sydd hiraf.

Atodiad 1: rhwymedigaethau tuag at yr awdurdod rheoleiddio o dan y Rheolau Ymddygiad Proffesiynol hyn

1.1 Rhaid ichi gydweithredu â'r awdurdod rheoleiddio wrth iddo gyflawni ei swyddogaethau ac arfer ei bwerau statudol. Rhaid ichi ddarparu gwybodaeth

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/rheolau-ymddygiad-proffesiynol-ar-gyfer-cymeradwywyr-cofrestredig-rheolaeth-adeiladu-cymru-2024> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

pan ofynnir amdani gan yr awdurdod rheoleiddio ac yn unol â'r amserlenni statudol perthnasol.

1.2 Rhaid i'r wybodaeth a ddarperir i'r awdurdod rheoleiddio ddangos yn glir:

- sut y mae penderfyniadau wedi'u gwneud
- sut y daethpwyd i'r farn, a
- bod yn addas at ddibenion arolygu a rheoleiddio

1.3 Rhaid ichi gydymffurfio â chwmpas eich cofrestriad ac unrhyw amodau a gymhwysir i'ch cofrestriad gan yr awdurdod rheoleiddio. Gall methu â chydymffurfio arwain at yr awdurdod rheoleiddio yn cymryd camau gorfodi a gallai effeithio ar eich cofrestriad.

Rheolau Cofrestru

1.4 Rhaid i chi benodi a chynnal "prif gyswllt" i'ch cynrychioli wrth ymwneud â'r awdurdod rheoleiddio.

1.5 Rhaid i'r prif gyswllt ar gyfer Cymeradwywr Cofrestredig Rheolaeth Adeiladu fod yn berchennog, cyfarwyddwr, partner neu gyflogai i'r Cymeradwywr o lefel ac awdurdod digonol i allu cynrychioli'r Cymeradwywr wrth ymdrin â'r awdurdod rheoleiddio, er enghraifft hysbysu a chysylltu ynghylch arolygu, ymchwilio a sancsiynau a chynnal ei fanylion cofrestru.

1.6 Rhaid i chi sicrhau bod eich manylion cofrestru yn cael eu cynnal a'u diweddarau'n gywir gydag unrhyw newidiadau perthnasol.

1.7 Rhaid i chi hysbysu'r awdurdod rheoleiddio yn ysgrifenedig o fewn 28 diwrnod os bydd unrhyw newidiadau i wybodaeth sy'n berthnasol i'ch cofrestriad, gan gynnwys y canlynol:

- newidiadau i'r strwythur rheoli

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/rheolau-ymddygiad-proffesiynol-ar-gyfer-cymeradwywr-cofrestredig-rheolaeth-adeiladu-cymru-2024> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

- newid cyfarwyddwr neu bartner
- newid perchnogaeth
- newid i'r prif gyswllt ar gyfer y Cymeradwywr Cofrestredig Rheolaeth Adeiladu
- newidiadau i gyfeiriad a manylion eich busnes

1.8 Rhaid i chi gyflwyno cais i'r awdurdod rheoleiddio i amrywio'ch cofrestriad, drwy'r broses cais am newid:

- os ydych yn dymuno newid eich dosbarth cofrestru a/neu gategoriâu gwaith
- os nad ydych yn dymuno bod ar y gofrestr o gymeradwywr cofrestredig rheolaeth adeiladu mwyach

1.9 Ni allwch drosglwyddo “cofrestriad” o un endid cyfreithiol i un arall (e.e., i gwmni gwahanol).

1.10 Rhaid ichi gynnal yswiriant digonol a darparu copi o'ch tystysgrif yswiriant i'r awdurdod rheoleiddio pryd bynnag y gofynnir amdani.

1.11 Rhaid ichi roi sylw dyladwy i ganllawiau a ddyroddir gan yr awdurdod rheoleiddio.

1.12 Rhaid ichi hysbysu'r awdurdod rheoleiddio yn ysgrifenedig cyn gynted ag y bo'n rhesymol bosibl ac o fewn 14 diwrnod o unrhyw ymddygiad gan eich sefydliad chi'ch hun yr ydych yn ymwybodol ohono neu'n dod yn ymwybodol ohono a allai fod:

- yn groes i'r Rheolau Ymddygiad Proffesiynol
- yn gamymddygiad proffesiynol o dan y Cod Ymddygiad ar gyfer Arolygwyr Cofrestredig Adeiladu (Cymru)
- yn debygol o ddwyn anfri ar y proffesiwn rheolaeth adeiladu
- yn groes i Reolau Safonau Gweithredu (Cymru)

1.13 Rhaid ichi hysbysu'r awdurdod rheoleiddio yn ysgrifenedig cyn gynted ag

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/rheolau-ymddygiad-proffesiynol-ar-gyfer-cymeradwywr-cofrestredig-rheolaeth-adeiladu-cymru-2024> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

y bo'n rhesymol bosibl ac o fewn 14 diwrnod:

- os bydd Llys, Tribiwnlys neu awdurdod rheoleiddio yn barnu eich bod chi neu bersonau perthnasol (personél y busnes neu uwch-bersonél) wedi gweithredu'n groes i rwymedigaeth gyfreithiol berthnasol neu wedi methu â chydymffurfio â rhwymedigaeth gyfreithiol berthnasol wrth gynnal gweithgareddau eich gwaith neu'ch busnes
- os cewch chi neu bersonau perthnasol (personél y busnes neu uwch-bersonél) eich euogfarnu o drosedd berthnasol neu dramgwydd perthnasol o dan Ran 2A o'r Ddeddf
- os ydych chi neu bersonau perthnasol (personél y busnes neu uwch-bersonél) yn dod yn destun erlyniad troseddol arfaethedig perthnasol

1.14 Rhaid ichi hysbysu'r awdurdod rheoleiddio yn ysgrifenedig cyn gynted ag y bo'n rhesymol bosibl ac o fewn 14 diwrnod am achosion o amhriodoldeb ariannol yr ydych yn ymwybodol ohonynt neu'n dod yn ymwybodol ohonynt, er enghraifft, methiant i gadw at ofynion mewn perthynas â'r canlynol:

- atal gwyngalchu arian
- ariannu terfysgaeth
- atal llygredigaeth a llwgrwobrwyo
- efadu treth
- pennu prisiau penodol
- arferion gwrth-gystadleuol
- codi gormod o dâl

1.15 Rhaid ichi hysbysu'r awdurdod rheoleiddio yn ysgrifenedig o fewn 28 diwrnod ar ôl unrhyw ganfyddiadau ynglŷn â chaethwasiaeth fodern, cam-drin llafur neu arferion llafur camdriniol.

1.16 Mae personau perthnasol yn cynnwys cyflogeion, y rhai sy'n ymgymryd â gwaith ar ran y Cymeradwywr Cofrestredig Rheolaeth Adeiladu, cyfarwyddwyr neu gyflogeion cyfarwyddwyr. Rhaid ichi hysbysu'r awdurdod rheoleiddio yn

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/rheolau-ydddygiad-proffesiynol-ar-gyfer-cymeradwywr-cofrestredig-rheolaeth-adeiladu-cymru-2024> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

ysgrifenedig o fewn 28 diwrnod os ydych chi neu bersonau perthnasol (sydd â rheolaeth ariannol):

- yn gwneud trefniant gwirfoddol cwmni neu drefniant gwirfoddol unigol
- yn cael eich rhoi yn nwylo'r gweinyddwr neu'n cael eich dirwyn i ben
- yn dod yn destun gorchymyn rhyddhau o ddyled neu orchymyn gweinyddu
- yn cael eich datgan yn fethdalwr
- yn cael eich gwahardd fel cyfarwyddwr

1.17 Rhaid ichi hysbysu'r awdurdod rheoleiddio yn ysgrifenedig cyn gynted ag y bo'n rhesymol bosibl ac o fewn 14 diwrnod os byddwch chi neu bersonau perthnasol yn destun canfyddiadau disgyblu gan reoleiddiwr neu gorff proffesiynol arall.

1.18 Rhaid ichi hysbysu'r awdurdod rheoleiddio yn ysgrifenedig cyn gynted ag y bo'n rhesymol bosibl ac o fewn 14 diwrnod am unrhyw ganfyddiadau anffurfiol neu ffurfiol o gamymddwyn o dan bolisiau a gweithdrefnau'ch sefydliad ynglŷn ag ymddygiad staff.

Atodiad 2: darparu gwybodaeth i geisyddion neu asiantau

Er mwyn cydymffurfio â'ch rhwymedigaethau o dan Safon 5, rhaid ichi roi llythyr telerau ymrwymo i bob ceisydd neu asiant, a hwnnw'n cynnwys yr wybodaeth a ganlyn:

- crynodeb clir o'r gwasanaethau y byddwch yn eu darparu
- enw'r Arolygydd Cofrestredig Adeiladu sy'n gyfrifol am oruchwylio neu gyflawni'r gwaith (nodwch os gallai hyn newid)
- unrhyw amodau ar eich cofrestriad chi, neu ar gofrestrriad yr Arolygydd Cofrestredig Adeiladu sy'n gyfrifol am oruchwylio neu gyflawni'r gwaith

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Enwch i <https://www.llyw.cymru/rheolau-ymddygiad-proffesiynol-ar-gyfer-cymeradwywyr-cofrestredig-rheolaeth-adeiladu-cymru-2024> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

- amcangyfrif o'r amser y bydd ei angen er mwyn ichi gwblhau'r gwaith neu, os yw'n cael ei wneud fesul cam, yr amcangyfrif ar gyfer pryd y caiff gwaith ei wneud mewn perthynas â phob cam (nodwch os gallai hyn newid)
- disgrifiad clir a thryloyw o'ch ffioedd a'ch taliadau
- manylion unrhyw ffioedd atgyfeirio perthnasol y byddwch chi'n eu talu neu'n eu derbyn
- amcangyfrif o gyfanswm cost cwblhau'ch gwaith
- disgrifiad o sut y bydd gwybodaeth y ceisydd yn cael ei defnyddio a chyfeiriad at sut y gall y ceisydd gael eich polisi diogelu data
- manylion eich polisi cwynion a sut y gallant godi cwyn
- manylion yr yswiriant neu'r yswiriant indemniad proffesiynol perthnasol sydd gennych chi a/neu eich cyflogeion
- datganiad clir bod y rheini sy'n ymgymryd â'r swyddogaeth rheolaeth adeiladu yn cael eu rheoleiddio gan yr awdurdod rheoleiddio

Atodiad 3: amodau cofrestru

3.1 Mae gan yr awdurdod rheoleiddio y pŵer i osod amodau ar gofrestriad Cymeradwywr Cofrestredig Rheolaeth Adeiladu o dan Adran 58O o Ddeddf Adeiladu 1984.

3.2 Gellir gosod amodau wrth gofrestru, pan fo cofrestriad yn cael ei amrywio a/neu o ganlyniad i sancsiynau a chatau gorfodi gan yr awdurdod rheoleiddio.

3.3 Gellir cymhwyso amodau i bob busnes sy'n cofrestru fel Cymeradwywr Cofrestredig Rheolaeth Adeiladu, neu i Gymeradwywr penodol, yn seiliedig ar ei amgylchiadau penodol.

3.4 Gall amodau gynnwys, er enghraifft, gyfyngiadau ar yr ardal ddaearyddol y gallwch weithio ynddi, neu ofynion i adolygu polisïau a gweithdrefnau, neu gamau gweithredu i gefnogi enw da'r proffesiwn.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/rheolau-y addeddygiad-proffesiynol-ar-gyfer-cymeradwywyr-cofrestredig-rheolaeth-adeiladu-cymru-2024> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

3.5 Bydd amodau yn cael eu cymhwyso a'u dileu yn ôl disgrisiwn awdurdod rheoleiddio yn unig.

3.6 Rhaid i chi gydymffurfio ag unrhyw amodau a bennir gan yr awdurdod rheoleiddio wrth i chi gofrestru. Gall methu â chydymffurfio ag amod arwain at yr awdurdod rheoleiddio yn cymryd camau gorfodi a gallai effeithio ar eich cofrestriad.

Atodiad 4: gweithredu o fewn cwmpas eich cofrestriad

4.1 Er mwyn cydymffurfio ag Atodiad 1, rhwymedigaeth 1.3, rhaid i chi weithredu o fewn “cwmpas eich cofrestriad”. Cwmpas eich cofrestriad yw'r gwaith rheolaeth adeiladu rydych chi, fel busnes, wedi'i gofrestru i'w wneud.

4.2 Er mwyn cydymffurfio â safonau 3.1 a 3.2 o'r Rheolau Ymddygiad Proffesiynol, rhaid i chi sicrhau mai dim ond Arolygydd Cofrestredig Adeiladu sydd â'r “cwmpas cofrestriad” priodol ar gyfer y gwaith rheolaeth adeiladu y bydd yn ei wneud rydych yn ei ddefnyddio.

4.3 Mae “cwmpas cofrestriad” Arolygydd Cofrestredig Adeiladu yn cynnwys y dosbarth, y categorïau gwaith a'r gweithgareddau cyfyngedig y mae wedi'i gofrestru i'w cyflawni, fel y'u diffinnir yn Atodiad 4 o'r Cod Ymddygiad ar gyfer Arolygwyr Cofrestredig Adeiladu (Cymru).

4.4 Ni chaiff Arolygydd Cofrestredig Adeiladu ymgymryd â gwaith y tu allan i gwmpas ei gofrestriad fel y nodir yn safon 3.3 a 3.4 o'r Cod Ymddygiad ar gyfer Arolygwyr Cofrestredig Adeiladu (Cymru).

4.5 Caiff gweithgareddau cyfyngedig eu diffinio yn Rheoliadau Adeiladu (Gweithgareddau a Swyddogaethau Cyfyngedig) (Cymru) 2024 ac fe'u diffinnir

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/rheolau-ymddygiad-proffesiynol-ar-gyfer-cymeradwywyr-cofrestredig-rheolaeth-adeiladu-cymru-2024> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

yn fras fel asesu ac arolygu cynlluniau.

Efallai na fydd y ddogfen hon yn hollol hygyrch.

Drllenwch ein [datganiad hygyrchedd](#) i gael rhagor o wybodaeth.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/rheolau-yaddeddygiad-proffesiynol-ar-gyfer-cymeradwywyr-cofrestredig-rheolaeth-adeiladu-cymru-2024> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).